

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

**Δικαιούται ἡ Ἐκκλησία νὰ ἔχει περιουσία;
Πῶς τὴν απέκτησε; Τί προσφέρει στὸ Ἔθνος;
Γιατί ὁ δημαγωγικὸς δόρυβος;**

Ὁλόκληρος τόμος
μπορεῖ νὰ γραφεῖ γιὰ
νὰ παρουσιάσει τὶς ἀ-
μέτρητες προσφορὲς
περιουσιακῶν στοιχεί-
ων τῆς Ἐκκλησίας
στὸ Ἔθνος γιὰ σκο-
ποὺς κοινωφελεῖς καὶ
ἐθνικοὺς. Σὲ ἑκατον-
τάδες ἀνέρχονται οἱ
σχετικὲς περιπτώσεις
ποὺ κεντεῦουν νὰ ξε-
χασθοῦν.

Τὸ θέμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας βρίσκεται, ἐδῶ καὶ
κάμποσο καιρὸ, στὸ ἐπίκεντρο τῆς ἐπικαιρότητας. Τὴν ἀφορμὴ
ἔδωσαν οἱ συνεννοήσεις ποὺ διεξάγονται μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ
Πολιτείας γιὰ τὴν παραχώρηση μέρους τῆς μοναστηριακῆς περιου-
σίας στὸ Κράτος. Μερίδα τοῦ Τύπου, διαστρέφουσα τὴν ἀλήθεια,
συκοφαντεῖ τὴν Ἐκκλησία, ἐμφανίζοντάς τὴν ὡς τάχα «τὸν με-
γαλύτερο τοιφλικῶ» τῆς χώρας, ἐνῶ ἀνεύθυνοι ὑπολογιστὲς τῆς
ἀξίας τῆς περιουσίας αὐτῆς, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ 60 δισεκατομ-
μύρια, αἰσιῶς ἔφθασαν στὰ 500 καὶ... ἔχει ὁ Θεός! Ἡ Ἐκκλησία
θέλει νὰ μιλήσει, ὅπως πάντα, μὲ τὴ γλῶσσα τῆς ἀλήθειας, γιὰ νὰ
διαλύσει πλάνες καὶ πλεκτάνες καὶ γιὰ νὰ ἐνημερώσει σωστὰ τὰ
παιδιά τῆς, παρακαλώντας τὰ συνάμα νὰ μὴ παρασύρονται ἀπὸ
δημοσιεύματα ποὺ ἐξυπηρετοῦν δόλιους σκοποὺς καὶ ἐπιδιώκουν
νὰ δημιουργήσουν ρήγματα στὶς σχέσεις ποιμένων καὶ ποιμνίου.

Δικαιούται ἡ Ἐκκλησία νὰ ἔχει περιουσία;

Ἄφοβα ἀπαντοῦμε, ναί. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας εἶχε ἐπιτρέψει
στὴ μικρὴ ομάδα τῶν 12 Μαθητῶν νὰ ἔχει τὸ ταμεῖο τῆς, γιὰ τὴν
κάλυψη τῶν δαπανῶν συντήρησής τῆς. Ἀργότερα οἱ Ἀπόστολοι
δέχονταν τὶς προσφορὲς τῶν πιστῶν, ποὺ τὶς κατέθεταν στοὺς ἴδιους

**Ἡ Ἐκκλησία μιλάει στὰ παιδιά
τῆς μὲ τὴ γλῶσσα τῆς Εὐθύνης,
τῆς Ἀλήθειας καὶ τῆς Ἀγάπης.**

**ΙΟΥΝΙΟΣ
1980**

γιά τις ανάγκες τῆς Ἐκκλησίας (Πράξ. δ', 34, 35). ὁ δὲ ἀπ. Παῦλος διενεργοῦσε, γιὰ τὸν ἴδιο σκοπό, ἐράνους, τὶς περίφημες «Λογίες». Ὁ ἴδιος ἀπόστολος δίδασκε πὼς οἱ ἀφιερωμένοι στὸ ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς καὶ τῆς διακονίας, δικαιούνταν νὰ τρέφονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, δηλ. ἀπὸ τὴν περιουσία της. Ὅταν ἀργότερα ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία αὐξήθηκε, οἱ ἅγιοι Πατέρες ὥρισαν μὲ ἱεροὺς Κανόνες τὸν τρόπο τῆς ἀπογωγῆς διαχείρισής της. Ἄν δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχει περιουσία ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ ἔργου της, δὲν θὰ δέχονταν οὔτε δωρεές, οὔτε ἀφιερώσεις.

Πὼς τὴν ἀπέκτησε;

Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας προέρχεται ἀπὸ προαιρετικὲς καὶ ἀθίσιαστες προσφορὲς τῶν πιστῶν. Μὲ τὶς προσφορὲς οἱ εὐσεβεῖς αὐτοὶ ἄνθρωποι ξεπλήρωναν ἕνα τάμα τους, ἢ ἕνα πόθο τους γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς τους ἢ τῶν πεθαμένων τους. «Γιὰ νὰ μνημονεύονται», ὅπως ἔλεγαν.

Ἐνα ἄλλο, σημαντικό κι αὐτό, μέρος τῆς ἐκκλ. περιουσίας ὀφείλεται σὲ ἀφιερώσεις πού ἔκαναν στὶς μονές οἱ ἅγιοι κτίτορες τους. Σώζονται σήμερα πατριαρχικὰ Σιγγίλια πού ἰδρύουν τὶς μονές αὐτὲς καὶ παράλληλα μνημονεύουν τὴν περιουσία πού οἱ ἰδρυτὲς τους ἄφησαν σ' αὐτὲς καὶ πού χαρακτηρίζεται ἱερή, ἀκαταπάτητη, ἀναπαλλοτριώτη καὶ ἀδέσμευτη. Ἡ περιουσία π.χ. τῆς Μονῆς Φανερωμένης Σαλαμίνας προέρχεται ἀπὸ ὅ,τι τῆς ἐδώρησε ὁ κτίτοράς της, ἅγιος Λαυρέντιος. Ἡ περιουσία τῆς Μονῆς Πετράκη στὴν Ἀθήνα ὀφείλεται στὶς προσφορὲς τοῦ γνωστοῦ ἱατροφιλόσοφου καὶ μετέπειτα μοναχοῦ Παρθένιου Πετράκη, πού εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὴ Βαλιδὲ σουλτάνα μεγάλο μέρος τῆς σημερινῆς μας πρωτεύουσας.

Ἄλλες μοναστηριακὲς περιουσίαις ἀποκτήθηκαν ἀπὸ τὴν ἐργασία τῶν μοναχῶν. Ὁ στρατηγὸς Μακρυγιάννης, στὰ Ἀπομνημονεύματά του, μᾶς πληροφοροεῖ ὅτι οἱ μοναχοὶ τῆς ἐποχῆς του «μὲ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τους ἀπόχτησαν αὐτὰ (δηλ. τὰ μοναστηριακὰ κτήματα) ἀγωνίζοντα

καὶ δουλεύοντα» τόσοι αἰῶνες καὶ ζοῦσαν μαζί τους τόσο φτωχοὶ καὶ ἔτρωγαν ψωμί» (τ. Β' σ. 75).

Καὶ σήμερα ὑπάρχουν δωρητὲς πού προσφέρουν στὶς μονές καὶ στοὺς ναοὺς μας περιουσιακὰ στοιχεῖα, καθὼς καὶ μοναχοὶ καὶ μοναχές πού ζοῦν ἀπὸ τὴν προσωπικὴ τους ἐργασία.

Τί πρόσφερε στὸ Ἔθνος ἀπὸ τὴν περιουσία της ἡ Ἐκκλησία;

Ὁλόκληρος τόμος μπορεῖ νὰ γραφεῖ γιὰ νὰ παρουσιάσει τὶς ἀμέτρητες προσφορὲς περιουσιακῶν στοιχείων τῆς Ἐκκλησίας στὸ Ἔθνος γιὰ σκοποὺς κοινωφελεῖς καὶ ἐθνικούς. Σὲ ἑκατοντάδες ἀνέρχονται οἱ σχετικὲς περιπτώσεις πού κοντεύουν νὰ ξεχασθοῦν. Ἄς ὑπενθυμίσουμε μερικὲς κτυπητὲς:

Ἐνα πλῆθος ἀπὸ ἰδρύματα, νοσοκομεῖα, σχολῆς κλπ. πού ὑπάρχουν σήμερα στὴν Ἀθήνα καὶ εἶναι γνωστὰ σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἔχουν κτισθεῖ πάνω σὲ οἰκόπεδα πού παρεχώρησε δωρεὰν ἡ Ἐκκλησία. Τέτοια εἶναι:

Τὰ Νοσοκομεῖα:

Εὐαγγελισμὸς	Ἀσκληπιεῖο Βούλας
Αἰγινήτειο	Σανατόριο Πεντέλης
Ἰπποκράτειο	Ἀκόμα
«Σωτηρία»	
Συγγροῦ	ἡ Μαράσλειος Ἀκαδημία,
Παίδων	ἡ Γεννάδειος Βιβλιοθήκη κλπ.

Παράλληλα ἡ Ἐκκλησία πρόσφερε δωρεὰν ἐκτάσεις της γιὰ καθαρὰ ἐθνικούς σκοπούς. Ἔτσι οἱ χῶροι ὅπου εἶναι σήμερα οἱ στρατῶνες Γουδί, τὰ παλαιὰ Παραπήγματα (ὅπου σήμερα τὸ ἄγαλμα Βενιζέλου καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ πρεσβεῖα), ὁ Ναύσταθμος τοῦ πολεμικοῦ μας Ναυτικοῦ κ.ἄ. εἶναι χῶροι ἐκκλησιαστικοί. Ἐκκλησιαστικοί, ἐπίσης, εἶναι οἱ χῶροι πού ἀπαλλοτριώθηκαν ἀπὸ τὸ Κράτος γιὰ ὠρισμένο σκοπό, χωρὶς νὰ ἀποζημιωθοῦν, ἢ διετέθησαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία σὲ πρόσφυγες, ἢ ἀναπήρους (πίσω ἀπὸ τὴ Μονὴ Πετράκη), ἢ ἀξιωματικῶν (οἰκισμὸς Παπάγου), ἢ γιὰ ἀποκατάσταση ἀκτημόνων καλλιεργητῶν ἢ δημοσίων ὑπαλλήλων. Πολλὲς ὅμως ἀπὸ τὶς παραχωρήσεις αὐτὲς τελικὰ δὲν ἀξιοποιήθηκαν σίμ-

φωνα με τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο δόθηκαν. Καὶ τοῦτο ὄχι ἀπὸ εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας...

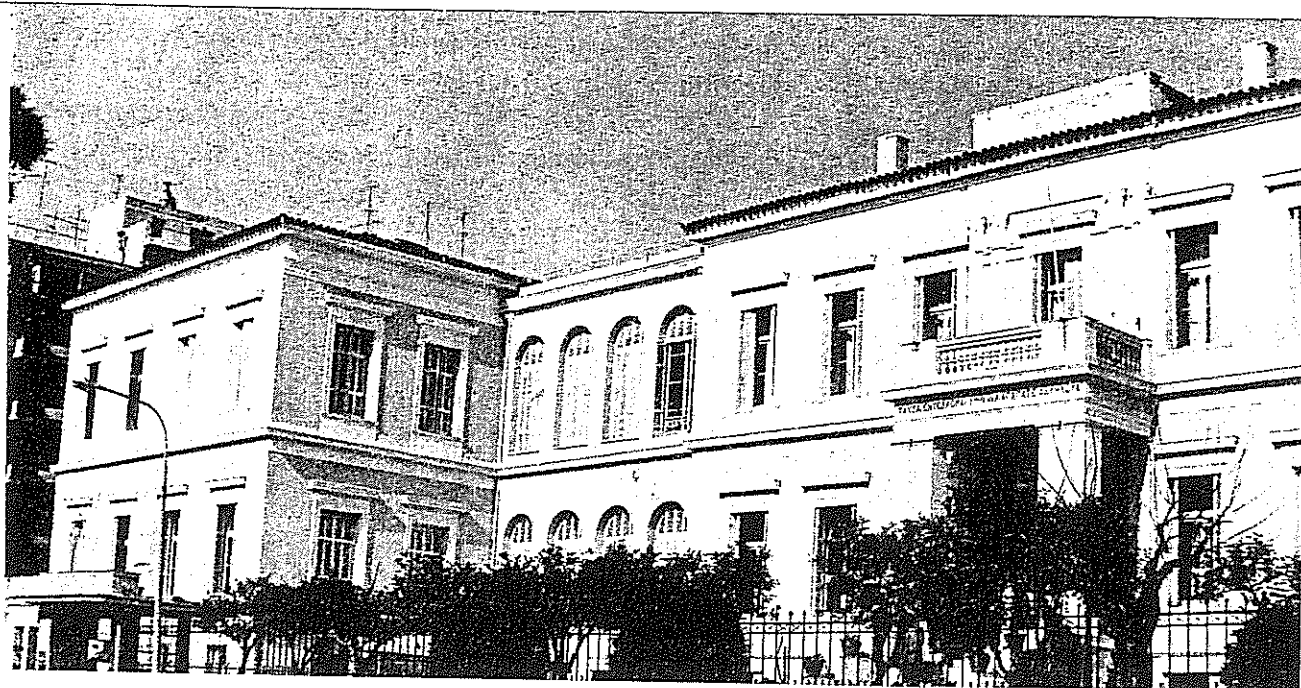
Καὶ σήμερα ἐξακολουθεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ προσφέρει συνεχῶς τμήματα ἀπὸ τὴν περιουσία της στὸ Δημόσιο ἢ σὲ Κοινότητες, γιὰ τὴν ἀνέγερση σχολείων, παιδικῶν σταθμῶν, γιὰ τὴ δημιουργία πάρκων κλπ.

Πῶς συμπεριφέρθηκε τὸ Κράτος ἀπέναντι στὴν ἐκκλ. περιουσία.

Ἡ ἀλήθεια ἐπιβάλλει νὰ ποῦμε πῶς ἡ στάση τοῦ Κράτους ἀπέναντι στὴν ἐκκλ. περιουσία δὲν ἦταν ἡ πρέπουσα. Στὴν αὐγὴ ἀκόμα τῆς ἐθνικῆς

ἐνῶ ἀπαλλοτριώθηκαν συνολικὰ 613.780 στρέμματα, ἀποζημιώθηκαν μόνο τὰ 57.325 καὶ ἔμειναν ἀπλήρωτα τὰ ὑπόλοιπα 556.455 στρέμματα!! Ἀργότερα, 400 ἑκατομμύρια ποῦ εἶχε ἀπὸ ἐκποίσεις κτημάτων της ἡ Ἐκκλησία στὴν Τράπεζα, ἐξανεμίσθησαν μετὰ τὸν κατοχικὸ νόμο 18) 44.

Τὸ 1952, ὅταν πιά εἶχαν μείνει μικρὲς ἐκτάσεις γῆς στὰ χέρια τῆς Ἐκκλησίας, ἐγινε συμφωνία μετὰ τὸ Κράτος γιὰ τὴν ἀνταλλαγὴ ἀγροτικῶν ἐκτάσεων μετὰ ἀστικὰ ἀκίνητα. Ἡ ἀξία τῶν ἀγροτικῶν ὑπολογίσθηκε στὸ 1)3 τῆς πραγματικῆς τους ἀξίας, ἐνῶ ἡ ἀξία τῶν ἀστικῶν στὸ

Ἄχι μόνο ὁ «Εὐαγγελισμὸς» (φωτογραφία), ἀλλὰ καὶ τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ μεγάλα καὶ γνωστὰ κοινωφελῆ Ἰδρύματα στὴν Ἀθήνα, χτίστηκαν σὲ οἰκόπεδα ποῦ παρεχώρησε δωρεάν ἡ Ἐκκλησία μας.

μας ἐλεύθερης ζωῆς τὸ Κράτος διέλυσε ἑκατοντάδες μοναστήρια καὶ ἔρριξε στοὺς δρόμους τοὺς μοναχοὺς, πῆρε τὴν περιουσία τους, πούλησε στὰ παζάρια τὰ ἅγια δισκοπότηρα. Τὸ Γενικὸ Ἐκκλ. Ταμεῖο ποῦ ιδρύθηκε, διαλύθηκε ἀργότερα καὶ ὅλη ἡ περιουσία του μεταβιβάστηκε στὸ Κράτος.

Ἀκολούθησε μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἀναγκαστικὲς ἀπαλλοτριώσεις. Ὄταν πρόκειται γιὰ ἀπαλλοτρίωση σὲ βάρος ιδιώτου, τὸ Κράτος τοῦ καταβάλλει ἀμέσως τὴν ἀποζημίωση ποῦ δικαιούται στὸ ἀκέραιο. Στὴν περίπτωση ὅμως τῆς Ἐκκλησίας,

ἀκέραιο! Στὸ τέλος τῆς συμφωνίας ἐκείνης δηλώθηκε ἀπὸ τὸ Κράτος, ὅτι δὲν θὰ ἔχει στὸ ἔξῃς ἄλλες ἀξιώσεις ἀπὸ τὴν ἐκκλ. περιουσία. Ὅμως οἱ ἐπεμβάσεις δὲν σταμάτησαν. Σήμερα πολλὰ ἐμπόδια γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῆς ἐκκλ. περιουσίας παρεμβάλλονται ἀπὸ τὶς κρατικὲς ὑπηρεσίες, ἐνῶ παράλληλα ιδιώτες καταπατητὲς τῆς ἀφαιροῦν τμήματα.

Πῶς διοικεῖται καὶ ποῦ χρησιμοποιεῖται ἡ ἐκκλ. περιουσία.

Οἱ ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἀναθέτουν

στον Έπίσκοπο τή διοίκηση και διαχείριση τής εκκλ. περιουσίας. Όστόσο κρίθηκε ασφαλέστερο ή διοίκηση αυτή και διαχείριση να μη γίνεται από ένα μόνο πρόσωπο, αλλά από πολυπρόσωπα όργανα, δηλ. Συμβούλια, πού αποφασίζουν σύμφωνα με τούς νόμους. Η διαχείριση αυτή υπόκειται σέ έλεγχο και τής Έκκλησίας και τού Κράτους.

Τά έσοδα τής μοναστηριακής περιουσίας δέν είναι τεράστια, όπως διαφημίζεται. Τά δήθεν μυθώδη πλούτη τής Έκκλησίας είναι ένας καλοστημένος μύθος πού ή αντίεκκλησιαστική προπαγάνδα χρησιμοποιεί εύρύτατα για να αποπροσανατολίξει τó Λαό. Τά δάση π.χ. τής Έκκλησίας, πού άνέρχονται σέ 1 εκατομμύριο στρέμματα, τής αποδίδουν έτησίως 2.000.000 δρχ. Άλλα περιουσιακά στοιχεία τής Έκκλησίας είναι μόνο σ τ ά χ α ρ τ ι ά όπως π.χ. ό λόφος τού Λυκαβηττού, τó Άλσος μπροστά στον «Ευαγγελισμό», τó Άλσος Συγγρού κλπ. Αυτά άνήκουν μέν στην Έκκλησία, αλλά δέν τής αποδίδουν τ ί π ο τ α, ούτε μπορούν ποτέ να τής αποδώσουν. Και εύτυχώς πού άνήκουν στην Έκκλησία. Γιατί άλλως θά είχαν γίνει πρò πολλού... οικόπεδα. Για άλλα περιουσιακά στοιχεία τής Έκκλησίας τó Κράτος δέν παραχωρεί όρους άξιοποίησεως, όπως π.χ. στη Βουλιαγμένη. Έτσι μένουν άνεμετάλλευτα.

Άπό τά ύπόλοιπα ό,τι εισπράττει ή Έκκλησία τó διαθέτει για τή μ ι σ θ ο σ ί α τών ιεροκηρύκων της, για τή λειτουργία τών γραφείων τής Έ. Συνόδου, για τή συμμετοχή της σέ συνέδρια, και για τó φιλανθρωπικό έργο της (γηροκομεία, όρφανοτροφεία, οικοτροφεία, κατασκηνώσεις, πνευματικά κέντρα, βρεφοκομεία, νοσοκομεία, οικοκυρικές σχολές κλπ. κλπ.). Δηλαδή τά χρήματα αυτά πηγαίνουν στό Λαό.

Γιατί ό δημογωγικός θόρυβος;

Καθένας σ' αυτόν τόν τόπο δικαιούται να έχει περιουσία. Ίδρύματα, όπως τó Πανεπιστή-

μιο, όργανώσεις ιδιωτών, σύλλογοι, εταιρείες και ξένοι άκόμη, μπορούν να έχουν περιουσία. Και οί αίρετικοί, έτεροόδοξοι και άλλόθρησκοι έπίσης. Κανείς ποτέ δέν τούς ένόχλησε. Μόνο ή Έκκλησία δέν πρέπει να έχει περιουσία! Και ό,τι έχει πρέπει να τής άφαιρεθεί, για να μείνει γυμνή και άδύνατη. Όσοι επιδιώκουν να φιμώσουν τó στόμα τής Έκκλησίας, να τής περιορίσουν τις δραστηριότητες και να τήν άπωθήσουν στό περιθώριο, αυτοί τήν θέλουν χωρίς ύλικά μέσα. Όσοι φθονούν τó κοινωνικό και φιλανθρωπικό της έργο, θέλουν να τής στερήσουν τούς άναγκαίους πόρους για τή συντήρηση τών ιδρυμάτων της. Έτσι διαδίδουν σέ βάρος της ανακριβείας και ξεσηκώνουν τó λαό έναντίον της. Πρόσφατα γράφηκε ότι κάποιος βουλευτής ένθάρρυνε χωρικούς τής έκλογικής του περιφερείας, να καταλάβουν πραξικοπηματικά μοναστηριακές έκτάσεις. Όλα αυτά δείχνουν πώς μεθοδεύεται ό έκδιασμός τής Έκκλησίας. Και να σκεφθεί κανείς, ότι και αυτοί άκόμη οί έχθροί της άναγνωρίζουν τήν Έκκλησία τουλάχιστον σαν σημαντικό φορέα κοινωνικής προσφοράς. Όμως και αυτό τούς ένοχλεί. Τήν θέλουν τελείως άνίσχυρη, άδύνατη, νεκρή. Άλλοι προτείνουν να σταματήσει τó Κράτος να μισθοδοτεί τούς ιερείς. Έλπίζουν πώς έτσι θά διαλύσουν τήν Έκκλησία. Πέφτουν, βέβαια, πολύ έξω όσοι έτσι σκέπτονται. Η Έκκλησία χρειάζεται τήν περιουσία της για να αναπτύξει τις εύεργετικές δραστηριότητές της, για τις άνάγκες τού ποιμνίου της και τού ιεραποστολικού της έργου.

Η συντριπτική πλειοψηφία τού λαού άναγνωρίζει και βοηθά με προθυμία τά έργα τής Έκκλησίας. Γι' αυτό και κάθε αίχμη κατά τής Έκκλησίας και τής περιουσίας της, στρέφεται κατ' ούσίαν έναντίον τού λαού, πού άπολαμβάνει τά ώφελήματα τής κοινωνικής και φιλανθρωπικής δράσεως τής Μητέρας τού Έκκλησίας.

Συντάσσεται άπό τó Γραφείο Τύπου τής Έσρας Συνόδου. Τηλ. 712.904, 744.108.

Έκδίδεται άπό τó περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» και διανέμεται δω ρ ε ά ν με τή φροντίδα τών Έσρων Μητροπόλεων Τύποις Άποστολικής Διακονίας τής Έκκλησίας τής Έλλάδος.